

**COMMISSIE TOEZICHT
ARRESTANTENZORG
OOST-NEDERLAND**

JAARVERSLAG 2013

1. Inleiding

Eerste jaar Commissie Toezicht Arrestantenzorg

In deze jaarrapportage brengt de Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland (hierna: CTA ONL) verslag uit van haar werkzaamheden in 2013. Dit is haar eerste jaarverslag. Met de inwerkingtreding van de Politiewet 2012 op 1 januari 2013 zijn de vijftientig politieregio's opgegaan in tien regionale eenheden van de nationale politie. Voor het toezicht op de zorg voor arrestanten zoals de nationale politie deze uitvoert op de diverse haar daartoe beschikbare locaties kent elk van deze tien regionale eenheden een commissie toezicht arrestantenzorg.

In de Regeling beheer politie heeft de Minister van Veiligheid en Justitie de grondslag neergelegd voor het bestaan van deze commissies onder het regime van de Politiewet 2012. In de Regeling toezicht arrestantenzorg 2013 (Rta) heeft de korpschef nadere regels gesteld over onder meer de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze van en de verslaglegging door de CTA's.

In Oost-Nederland is de CTA gevormd door het samenvoegen van de onder de oude Politiewet in de voormalige korpsen¹ bestaande drie commissies toezicht op de politiecellen.

De bevindingen in dit jaarverslag zijn gebaseerd op het bezoeken en inspecteren van die plaatsen in de eenheid Oost-Nederland waar arrestanten onder toezicht van de politie verblijven.

Opbouw van dit jaarverslag

Dit jaarverslag is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 bespreken we de samenstelling, taak en de werkwijze van de commissie. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van het aantal uitgevoerde inspectiebezoeken en hoofdstuk 4 beschrijft onze bevindingen. Hoofdstuk 5 geeft een kort overzicht van de belangrijkste conclusies en aanbevelingen. In de bijlage is een schematisch overzicht van de bevindingen van de inspecties in de cellencomplexen in de politiebureaus opgenomen.

2. De commissie en haar werkwijze

Samenstelling van de commissie

Artikel 25 lid 4 Regeling beheer politie bepaalt dat bij de samenstelling van de commissies van toezicht op de arrestantenzorg rekening wordt gehouden met benodigde maatschappelijke en bestuurlijke deskundigheid en ervaring van de leden.

Als voorzitter van de CTA ONL is voor het jaar 2013 de heer P. van Kesteren benoemd², als vicevoorzitter mevrouw E.W. de Regt van Dijk. Mevrouw E.P.M.E. van Dongen en mevrouw E. Udink zijn met ingang van 1 februari 2013 tijdelijk door de politiechef als ambtelijk secretaris aangewezen (conform artikel 2 lid 4 Rta).

De CTA ONL bestond uit de volgende leden/secretarissen met diverse achtergronden.

DISTRICT	FUNCTIE		VOORL	NAAM	ACHTERGROND
NOG	Voorz	heer	P	Van Kesteren	Rechtelijke macht
NOG	Lid	heer	M	Nouwen	Brandweer
NOG	Lid	heer	R	Witting	Bedrijfsleven
TW	Lid	heer	C	De Jong van Lier	Gezondheidszorg
TW	Lid	heer	M.R.V	Witsenburg	Bedrijfsleven
GLM	Lid	heer	J	Delsing	Reclassering
GLM	Lid	heer	J.A	Oostrik	Pastoraat
NOG	secr ³	heer	G.	De Boer	Politie
GLZ	vicevoorz	mevrouw	E.W	De Regt - van Dijk	Stichting Slachtofferhulp Nederland
GLZ	plv voorz	heer	L.G.H	Gunther Moor	Criminologie / Politicologie
GLZ	lid	heer	J.M.J	Thomas	Gezondheidszorg
GLZ	lid	mevrouw	A.P	Baksi	(Jeugd)zorg

¹ Eén van de drie commissie bediende drie voormalige korpsen.

² De voorzitter participeerde in 2013 tevens in het Landelijk Centrum in oprichting (artikel 5 Rta).

³ Tot 1 april 2013.

Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland

GLZ	lid	heer	G.P.L	Fokke	Juridisch
GLZ	lid	heer	J.P	Van Baars	Medisch
GLZ	secr	heer	A.B.P.H	Van Linder	Politie
IJS	lid	heer	H.J	Deuring	Rechtelijke macht
IJS	lid	mevrouw	M	Van Nassau	Rechtelijke macht
IJS	lid	heer	L.G	Hinnen	Openbaar bestuur
IJS	lid	heer	J.J	Hoogendoorn	Politie
IJS	lid	mevrouw	L.E	Blauw	Rechtelijke macht

De benoemingstermijn van acht leden (en voorzitters) eindigt op 1 januari 2014; van tien leden loopt deze termijn nog door. Artikel 25 lid 1 Regeling beheer politie stelt het minimaal aantal leden van de CTA vast op vijf. Er is geen maximum aantal leden voor de CTA voorgeschreven. De commissie heeft in 2013 in overleg met de politiechef bepaald dat het wenselijk is dat zij bestaat uit dertien leden. Daarom is in oktober 2013 gestart met de werving van drie nieuwe leden. Eind 2013 zijn deze geselecteerd na een open sollicitatieprocedure (conform artikel 2 lid 1 Rta). Begin 2014 worden zij naar verwachting op voordracht van de politiechef benoemd door de korpschef. Aangezien per 1 januari 2014 ook de benoemingstermijnen van de voorzitter en de vicevoorzitter eindigden, zijn op 27 november 2013 uit de zittende leden een voorzitter en vicevoorzitter voor 2014 gekozen; dit zijn respectievelijk de heer R. Witting en de heer L.G. Hinnen.

In 2013 toegegroeid naar één commissie/één werkwijze

Hoewel formeel per 1 januari 2013 de leden deel uitmaken van één commissie toezicht arrestantenzorg, functioneerden er in de praktijk in 2013 nog drie commissies. Onder regie van de voorzitter en de vicevoorzitter hebben de leden van de CTA ONL - binnen de kaders van de regelgeving en in samenspraak met de leden van de vijf commissies - gezamenlijk hun werkwijze voor de komende jaren bepaald. De CTA ONL is in 2013 hiertoe drie maal voltallig bijeen geweest.

Onaangekondigde inspecties

In 2013 bezochten de leden van de commissie evenals voorgaande jaren, zonder aankondiging vooraf, op wisselende dagen en tijdstippen de plaatsen waar arrestanten onder toezicht van de politie verblijven in de districten van de eenheid. De cellencomplexen waar regelmatig arrestanten verblijven werden frequenter gecontroleerd dan de bureaus met alleen ophoudkamers, namelijk respectievelijk vier tot zes maal per jaar en één maal per jaar.

In 2013 heeft de commissie 88 inspectiebezoeken afgelegd en ruim 50 gesprekken met arrestanten gevoerd. De belangrijkste aandachtspunten bij de inspectiebezoeken zijn geweest de communicatie, medische verzorging, voeding, hygiëne en schoonmaak, calamiteiten en ontruiming.

Tijdens een bezoek werden onder begeleiding van een politiemedewerker de ruimtes bekeken waar arrestanten kunnen verblijven. Als er tijdens een inspectie arrestanten waren, werden met enkelen gesprekken gevoerd om een beeld te krijgen van de bejegening en de verzorging. Arrestanten werd onder andere gevraagd of ze bekend waren met de reden van insluiting, of relaties (familie of vrienden) zijn ingelicht, of ze al een advocaat hadden gesproken, of ze schriftelijke informatie hadden ontvangen en of ze eten en drinken hadden gekregen. Indien het bezoek een cellencomplex betrof, werd ook gevraagd of arrestanten hadden mogen douchen en hoe vaak en hoelang ze mochten luchten.

Terugkoppeling bevindingen

Onduidelijkheden of tekortkomingen die ter plekke kunnen worden verholpen, werden doorgaans direct met de arrestantenverzorgers besproken. Van elke inspectie werd verder een schriftelijk verslag gemaakt. Hiervoor wordt een checklist gebruikt. De resultaten van de inspecties werden kort schriftelijk teruggekoppeld aan de leidinggevende van het complex of het bureau.

Het schriftelijk verslag van het inspectiebezoek werd het afgelopen jaar op de eerstvolgende vergadering van de commissie besproken.

Vergaderingen

Gemiddeld vergaderden de commissies één maal per twee maanden. Bij één van de voormalige commissies was altijd het hoofd arrestantenzorg aanwezig bij (een deel van) de vergadering.

3. Inspectiebezoeken

Cellen en ophoudkamers in Oost-Nederland

In het gebied van Oost-Nederland zijn negen politiecellencomplexen in politiebureaus (van de regionale eenheid) gelegen, te weten in Apeldoorn, Arnhem, Borne, Deventer, Doetinchem, Ede, Nijmegen, Tiel en Zwolle. Veel (kleinere) politiebureaus hebben één of meerdere ophoudkamers. Er zijn vier complexen met ophoudkamers in de gerechtsgebouwen Almelo, Arnhem, Zutphen en Zwolle.

Aantal inspecties

In 2013 heeft de commissie 88 inspectiebezoeken afgelegd en ruim 50 gesprekken met arrestanten gevoerd. Deze gesprekken vonden vooral plaats tijdens de bezoeken van de cellencomplexen omdat ten tijde van de inspecties van de ophoudkamers in de politiebureaus zelden iemand was ingesloten. Verder heeft de commissie het evenement Zwarte Cross bezocht. Leden van de commissie zijn tevens bij een aantal ontruimingsoefeningen aanwezig geweest.

Hieronder staat een overzicht met het aantal inspecties.

DISTRICTEN	OPHOUD-KAMERS	CELLEN-COMPLEXEN	GERECHTS-GEBOUWEN	EVENEMENTEN	TOTAAL
IJsselland	4	2	1		7
Twente	16	4	1		21
Noord- en Oost-Gelderland	22	3	2	1	28
Gelderland-Midden	8	7	4		19
Gelderland-Zuid	3	12	-		15
Oost-Nederland	53	28	8	1	90

4. Bevindingen

We geven inzicht in onze bevindingen van de inspecties van de ophoudkamers en de cellencomplexen in de politiebureaus aan de hand van de items die in het eind 2013 landelijk ontwikkeld inspectieformulier zijn opgenomen (paragraaf 4.1.1 tot en met 4.1.7). Bijna alle items kwamen uiteraard ook terug in de checklisten die door de drie commissies zijn gebruikt gedurende het jaar. De ordening van de items was echter niet altijd dezelfde en er waren niet altijd scores aan verbonden, zoals in het nieuwe formulier wel is voorzien.

In deze paragrafen worden alleen bijzonderheden en/of punten van verbetering aangegeven. Aangezien we een overwegend positief beeld hebben van de (veiligheids)situatie in de cellen en ophoudkamers hebben gaat het bij deze bijzonderheden en verbeterpunten over incidenten en negatieve uitzonderingen. Voor dit jaarverslag vindt de commissie het toch waardevol melding te maken van deze punten. We verwijzen bij deze punten naar de specifieke locatie, waarbij OK staat voor ophoudkamer en CC voor cellencomplex; de maand van de inspectie wordt erbij vermeld. In 4.5 worden de bevindingen van de bezoeken aan de complexen van ophoudkamers in de gerechtsgebouwen weergegeven en in 4.6 volgt het verslag van de inspectie bij het evenement Zwarte Cross.

4.1 Politiebureaus

4.1.1 Ontvangst en rondleiding

De ontvangst van de commissieleden door de (leiding van de) arrestantenzorg in het geval van een inspectie van een cellencomplex, dan wel in het geval van een inspectie van een ophoudkamer door leden van het politieteam, was op een enkele uitzondering na altijd goed. In de cellencomplexen kwam het wel nog al eens voor dat er sprake was van zodanige drukte dat begeleiding van de inspectie in het gedrang kwam (juni CC Borne, april CC Nijmegen).

4.1.2 Huisvesting

(Oneigenlijk) gebruik ophoudkamers/cellen

In Oost-Nederland worden de ophoudkamers/cellen zelden tot nooit oneigenlijk gebruikt. Wat wel opvalt, is dat de ophoudkamers in de kleinere politiebureaus steeds minder worden gebruikt en dat arrestanten steeds vaker rechtstreeks naar een cellencomplex worden vervoerd. De commissie stelt zich op het standpunt dat zolang de ophoudkamers kunnen worden gebruikt voor het insluiten van arrestanten, deze aan alle eisen moeten voldoen, al wordt er maar hoogst zelden iemand ingesloten. Als deze ophoudkamer niet meer aan alle eisen voldoet en/of het niet meer de bedoeling is deze als ophoudkamer te gebruiken, moet deze buiten gebruik worden gesteld, dat wil zeggen voor het gebruik feitelijk onklaar worden gemaakt. In één geval is dit door de commissie aan de politieleiding geadviseerd (april OK Apeldoorn Vosselmanstraat, zie kader onder 4.1.4. Veiligheid arrestanten) en in een ander geval is samen met de teamchef van het politiebureau vanwege de veiligheid een ophoudkamer niet meer als zodanig te gebruiken maar deze als spreekkamer te benutten en daarvoor in te richten (april OK Lochem).

Inrichting ophoudkamers/cellen en hygiëne

Over de inrichting van de cellen en de ophoudkamers heeft de commissie over het algemeen weinig opmerkingen. In enkele ophoudkamers is sprake van ernstige bekladding van muren en/of afbladdering van het stucwerk waardoor deze er erg onverzorgd uitzagen (mei OK Eerbeek, april OK Putten, mei OK Ulft). In één van de cellencomplexen was dit ook het geval (maart, augustus CC Ede) maar is dit aan het einde van het jaar opgeknapt. De commissie merkt op dat er ook veel ophoudkamers zijn die er keurig en schoon uitzien (november OK Raalte, november OK Deventer-Centrum, juni OK Hengelo, mei OK Vriezenveen, april OK Borculo, mei OK Culemborg). Bij één van de ophoudkamers heeft de commissie geconstateerd dat de deur naar binnen draaide in plaats van naar buiten (februari OK Elburg).

Spreekkamers

Voor zover de commissie deze heeft geïnspecteerd, zijn er geen bijzonderheden opgevallen.

Toiletten/douches voor arrestanten

De commissie heeft geen bijzonderheden geconstateerd.

De commissie beoordeelt de huisvesting van de cellencomplexen en ophoudkamers in de politiebureaus in Oost-Nederland als voldoende.

4.1.3 Veiligheid arrestanten

Bedrijfsnoodplan/calamiteitenplan

De commissie constateert dat er regelmatig geen actuele plannen hoe te handelen in geval van een brand of andere calamiteit voor handen zijn in de cellencomplexen en de politiebureaus met ophoudkamers (bijvoorbeeld april OK Ermelo, april OK Harderwijk, december CC Arnhem, maart CC Ede)

Oefeningen

De commissie constateert verder dat ontruimingsoefeningen niet (frequent) worden gehouden (maart OK Epe, juli OK Zaltbommel) Zeker in politiecellencomplexen is dit volgens de commissie noodzakelijk. De veiligheid van zowel de ingeslotenen als het personeel wordt bevorderd door bijvoorbeeld regelmatig ontruimingsoefeningen te houden om hierdoor te leren hoe te handelen in geval van brand, explosie, gijzeling en overige gevaarlijke omstandigheden. Deze oefeningen moeten steeds herhaald worden, ook omdat er veranderingen in het personeel komen. Van de organisatie mag verwacht worden dat zij op deze omstandigheden is voorbereid. Overigens bemerkt de commissie dat de medewerkers allen op dit punt van goede wil zijn.

Bedrijfshulpverlening / BVH kast

De BVH kast was in een aantal gevallen niet op orde; er ontbraken middelen (bijvoorbeeld mei OK Didam, april CC Doetinchem, april OK Lichtenvoorde, april OK Winterswijk).

Ophoudkamer buiten gebruik gesteld

In één van de politiebureaus met een ophoudkamer heeft de commissie in april 2013 de politieleiding geadviseerd de ophoudkamer buiten gebruik te stellen, nadat in 2011/2012 was geconstateerd de veiligheid van een ingeslotene niet gewaarborgd kon worden. Er was geen calamiteitenplan voorhanden en geen van de medewerkers, werkzaam op dit bureau, was als bedrijfshulpverleners aangewezen en voorts waren er geen BHV materialen. Hoewel tijdens de eerste inspectie in 2013 wel is geconstateerd dat er een aantal verbeteringen waren aangebracht - er was inmiddels een actueel ontruimingsplan beschikbaar één van de (parttime) medewerkers was kort geleden opgeleid tot BHV'er - vond de commissie de vereiste veiligheid nog steeds ver onder de maat. Immers één BHV'er is veel te weinig; er zijn geen BHV-materialen voor handen en – verreweg het belangrijkste – er is al jaren niet meer geoefend.

De politieleiding heeft de ophoudkamer buiten gebruik gesteld en eind 2013 waren op het oefenen na verbeteringen doorgevoerd.

Fouillering

De commissie constateert dat veiligheidsfouillering in de geïnspecteerde cellen altijd heeft plaatsgevonden. Volgens arrestantenverzorgers worden regelmatig gevaarlijk voorwerpen, als zakmessen aangetroffen (november CC Nijmegen).

Veiligheid cel/ophoudkamer en douches/toilet (oogdouches)

De commissie heeft in een aantal gevallen aandacht gevraagd voor roosters die in de ophoudkamers om de brandmelders waren aangebracht dan wel roosters voor de beluchting (april OK Aalten. Mei OK Zelhem). De commissie meent dat het risico bestaat dat deze als middel voor een suicide(poging) worden gebruikt.

Oogdouches worden gebruikt door arrestanten en politiemedewerkers als pepperspray is gebruikt. Met doorspoelen van de oogdouches wordt voorkomen dat de legionellabacterie zich in het verwarmde water kan ontwikkelen. Vaak blijken de oogdouches niet schoon dan wel verkalkt ten gevolge van inactiviteit. Het is onduidelijk dan wel niet te controleren of het doorspoelen van de oogdouches regelmatig gebeurt, mede omdat de registratie hiervan bij de oogdouches zelf ontbreekt (maart OK Nunspeet).

In één geval constateerde de commissie dat een oogdouche feitelijk niet te gebruiken was omdat de afvoer ontbreekt en omdat de deze te dicht bij een stopcontact was geïnstalleerd (april OK Apeldoorn Europaweg). In een ander politiebureau is de oogdouche door de leiding verwijderd omdat de legionellabacterie in het water bleef voorkomen (maart OK Twello).

Voeding

Bij de inspecties werd in de keuken van de cellencomplexen ook gekeken naar de houdbaarheidsdata van de maaltijden. Over het algemeen waren er geen opmerkingen ten aanzien van de voeding en ook geen klachten van arrestanten hierover.

Vluchtroute

In één van de cellencomplexen is door de commissie geconstateerd dat in de cellengangen geen vluchtroute, die in geval van brand moet worden gevolgd, is aangegeven (november CC Deventer). Ook in een enkel politiebureau met ophoudkamers (april OK Winterswijk) werd dit geconstateerd.

Observatiecamera

In één van de cellencomplexen heeft de commissie geconstateerd dat voor het inzoomen van de camera de beeldkwaliteit verbeterd moet worden (juli CC Deventer).

De commissie beoordeelt de veiligheid van de arrestanten in de cellencomplexen en ophoudkamers in de politiebureaus Oost-Nederland als voldoende.

4.1.5 Veiligheid arrestantenverzorgers

Personeelsbezetting

Het is de commissie gebleken dat er onder de arrestantenverzorgers wat onrust heerst over de ontwikkelingen in het kader van de personele reorganisatie en het Landelijk Functiehuis Nationale Politie (bijvoorbeeld november/december CC Nijmegen). Het betreft hier veelal de inschaling.

Wapen afleggen

In één van de cellencomplexen constateert de commissie dat de verscherpte aanpak van het beleid ten aanzien van het afleggen van wapens zijn vruchten heeft afgeworpen en dat dit geen problemen (meer) oplevert (maart CC Nijmegen).

Werk- en rusttijden/werkomstandigheden

In een enkel geval is geconstateerd dat een arrestantenverzorger zeven dagen diensten van negen uur achter elkaar aan het werk was (november CC Deventer). De commissie vraagt zich af of de Arbeidstijdenwet dit toelaat.

Volgens sommige arrestantenverzorgers worden zij steeds meer geconfronteerd met arrestanten met ernstige psychische problemen, omdat de geestelijke gezondheidszorg minder opnamemogelijkheden heeft. Zij hebben hier echter niet de benodigde expertise voor. Dit komt tenminste in drie van de cellencomplexen voor (juni CC Nijmegen, maart CC Tiel, december CC Arnhem). Bij drukke diensten kunnen deze arrestanten niet de zorg en aandacht krijgen die zij nodig hebben. Deze situatie legt druk op (het werk van) de arrestantenverzorgers.

Werkoverleg/dienstoverdracht

Bij een inspectie van een cellencomplex heeft de commissie vraagtekens gezet bij de wijze waarop de dienstdoende (hulp)officier van dienst bij het begin van zijn dienst wordt geïnformeerd/zich laat informeren over de situatie in het cellencomplex (november CC Nijmegen). Hier wordt heel verschillend mee omgegaan en de commissie zou wat dit betreft een algemene gedragslijn voorstaan. Ook bij een andere locatie (november CC Tiel) constateert de commissie dit.

De commissie beoordeelt de veiligheid van de arrestantenverzorgers in de cellencomplexen en ophoudkamers in de politiebureaus Oost-Nederland als goed.

4.1.6 Bejegening arrestanten

Er is in het algemeen weinig aan te merken op de bejegening van arrestanten. Vooral in de cellencomplexen kunnen we spreken van professionele, attente en vriendelijke zorg voor de arrestanten die, een enkele uitzondering daargelaten, krijgen wat hen toekomt.

Aanwezigheid informatie ten behoeve van de arrestant

De commissie constateert dat het uitdelen van huisregels in sommige cellencomplexen een punt van aandacht blijft.

Voedsel

Arrestanten krijgen in de cellencomplexen drie keer per dag een maaltijd aangeboden, tweemaal brood met beleg en eenmaal een warme maaltijd. Er is voldoende eten aanwezig. In de cellencomplexen wordt rekening gehouden met eetwensen, bijvoorbeeld halal voedsel.

Ontspanningsmogelijkheden

Over het algemeen is er lectuur voor de arrestanten aanwezig, hoewel deze wel vaak verouderd is (december CC Nijmegen).

Luchten

Voor zover de commissie dit kan beoordelen, geschiedt het luchten van de arrestanten conform de richtlijnen.

Medische verzorging

Over het algemeen verloopt de medicijnverstrekking naar tevredenheid en ook het bezoek van GGD-artsen loopt goed.

In één van de cellencomplexen heeft de commissie geconstateerd dat er in de dokterskamer een kast met restanten medicijnen bevindt waaruit de GGD-arts zonedig kan putten (juli CC Deventer). Dit maakt op de commissie geen professionele indruk en er lijkt hierop ook geen controle te bestaan. Ook op een andere locatie (november CC Tiel) worden vraagtekens gezet bij het bewaren van medicijnen. De commissie meent dat hiermee bestaande regels worden overtreden en vindt dit ongewenst.

De commissie beoordeelt de bejegening van arrestanten in cellencomplexen en politiebureaus in politiebureau in Oost-Nederland als goed.

4.1.7 Bevindingen arrestanten

Commissieleden hebben tijdens hun inspecties met ruim vijftig arrestanten gesproken. Deze gesprekken gaven vaak een goede indruk van de sfeer in het cellencomplex en de bejegening door de arrestantenverzorgers.

Hieronder volgen ter illustratie verslagen van drie gesprekken.

Verslag gesprek arrestant (inspectie november 2013)

Ingeslotene was een meerderjarige Nederlandstalige vrouw. Zij klaagde dat zij het koud had. Zij was dan ook met blote armen nogal 'zomers' gekleed. Zij had om een deken gevraagd, die zij tot ons gesprek nog niet had ontvangen. Na afloop van ons gesprek kreeg zij een deken. Zij was twee uur voor ons gesprek ingesloten en kon dus nog weinig over de verzorging en voeding zeggen. Zij had wel een bekertje water gekregen. Over de bejegening was zij tevreden. Zeker in vergelijking met de cellen in (...) waar zij eerder had verbleven: 'in (...) was het veel stugger'. Zij vertelde geen medische zorg nodig te hebben en gebruikte geen medicijnen. Haar was informatie verschaft: de folder "u wordt verdacht". en een huishoudelijk reglement. Zij was op de hoogte van de reden van haar insluiting, was al gehoord en had vooraf daaraan verklaard geen advocaat nodig te hebben. Tijdens het verhoor is haar nog verschillende keren gevraagd of zij toch niet een advocaat zou willen hebben. Zij verklaarde dat zij niet ver een thuisfront beschikte; zij was letterlijk alleen.

Verslag gesprek ingeslotene (inspectie augustus 2013)

Sinds twee dagen ingesloten. Het is niet de eerste keer. Hij is zeer emotioneel. Klaagt over zijn rug en de stress die hij voelt. Gebruikt 3 oxazepam per dag. De arts is geweest en komt later op de dag nog weer. Hij heeft de ramen (glasblokken) af geplakt met toiletpapier en bladen uit een tijdschrift. Hij heeft ze bevestigd met de plakrand van een enveloppe. Het eten vindt hij slecht. Het komt uit de magnetron en het is nog koud.

Verslag gesprek ingeslotene (inspectie november 2013)

Arrestant gaf aan tevreden te zijn over de bejegening en behandeling. Gaf aan bij insluiting niet over alle relevante zaken goed te zijn geïnformeerd. Op dat moment van het gesprek gaf arrestant aan zich niet lekker te voelen, wat ook waarneembaar was. Aan arrestantenverzorger aangegeven hier aandacht te besteden. Om die reden interview afgebroken.

4.2 Gerechtsgebouwen

De twee inspecties van de ophoudkamers in het gerechtsgebouw in **Zutphen** leverde geen bijzonderheden op, behalve bekladding van een half jaar daarvoor geschilderde muren, ernstige schroeiplekken op lichtkapjes in twee cellen en onvoldoende mogelijkheden tot het regelen van de temperatuur in de cellen.

De commissie heeft in het gerechtsgebouw **Almelo** geconstateerd dat het interieur vernieuwd is en dat de vroeger gebrekkige en ongezonde ventilatie nu up-to-date is. Verder waren er geen bijzonderheden.

Tijdens de vier inspecties in het gerechtsgebouw te **Arnhem** heeft de commissie geconstateerd dat de gebouwelijke situatie voor wat betreft de cellen in het gerechtsgebouw Arnhem zorgelijk is. De slechte situatie zou volgens de commissie gecompenseerd moeten worden door (extra) personeel. Er is speciale aandacht nodig voor de veiligheid: BHV-kast, vluchtroutes, sleutel van de vluchtdoor en het calamiteitenplan. In het gerechtsgebouw Arnhem blijkt dat de parketpolitie niet BHV gecertificeerd is en de arrestantenverzorger wel. De parketpolitie heeft evenwel de coördinatie als er iets aan de hand is. Bij opschaling ligt de regie bovendien bij een medewerker van het gerechtsgebouw.

Op 3 juni 2013 is het nieuwe gerechtsgebouw van de rechtbank Overijssel, locatie **Zwolle** in gebruik genomen. De commissie heeft op 1 oktober 2013 daar haar eerste inspectie uitgevoerd.

Ten tijde van de inspectie was nog niet alles geheel gereed. De diverse cellen zagen er nieuw en schoon uit. Sommige muren waren bekrast met een hard voorwerp, zoals een ring. De commissie heeft ten aanzien van de huisvesting een aantal aanbevelingen gedaan. De parketpolitie volgt de BHV-oefeningen bij de politie en doet voorts mee met de ontruimingsoefeningen van de rechtbank. Er is een klein brandalarm in een cel geweest, waarna de ontruiming van de gedetineerden goed is verlopen.

Gerechtsgebouw Zwolle - C2000

Door de parketpolitie is aangegeven dat zij binnen het cellencomplex onderling communiceren via een eigen kanaal op de portofoon, maar dat zij in het kader van de veiligheid een sterke voorkeur hebben om te communiceren via C2000. Op het moment dat collega's zich buiten het cellencomplex bevinden en op transport gaan, schakelen zij over op C2000 en is geen communicatie meer mogelijk tussen de parketpolitie binnen en buiten het cellencomplex. Bovendien is de parketpolitie met hun portofoon geen gesprekspartner voor de meldkamer, surveillance-eenheden en transportbussen van DV&O. Zij allen zitten op C2000. Deze situatie moet volgens de commissie als zeer ongewenst worden aangemerkt. Immers, ingeval van een calamiteit telt elke seconde en is direct contact met steunende eenheden (politie en andere hulpdiensten) van (levens)belang. De commissie vraagt hiervoor de dringende aandacht.

De commissie beoordeelt de huisvesting, de veiligheid van arrestanten en arrestantenverzorger in ophoudkamers in de vier gerechtsgebouwen in Oost-Nederland als voldoende.

De ontvangst van de commissieleden en de bejegening van arrestanten was goed.

4.3 Evenementen

De commissie heeft in 2013 beperkt aandacht gehad voor evenementen. In juli is de Zwarte Cross bezocht.

Inspectie Zwarte Cross

De inspecteurs zijn onder de indruk van de professionaliteit waarmee dit evenement is georganiseerd en hoe daarbij aandacht is voor veiligheid. De publiekprivate samenwerking verloopt goed. De weersverwachting wordt continue gevolgd, om te voorkomen dat het evenement wordt verrast door extreem weer (zoals Pukkelpop in België). Het crisiscentrum heeft zich voorbereid door een table top oefening. Ook is er aandacht voor de sociale veiligheid door het aanstellen van 'campingburgemeesters'. Er wordt gebruik gemaakt van helikopter en drones. De tijdelijke ophoudkamers zijn gehuurd van een bouwbedrijf die deze heeft gebouwd als tijdelijke voorziening toen een bureau in Rotterdam is verbouwd; deze zijn van hout. De huur van deze tijdelijke ophoudkamers is aanzienlijk voordeliger dan gebruik te maken van de ophoudbussen van justitie.

Het is onduidelijk aan welke eisen/regels tijdelijke ophoudkamers moeten voldoen. Ook de aanwezige leiding wist dit niet. Dit is derhalve nog een aandachtspunt

5. Conclusies en aanbevelingen

De commissie is net als voorgaande jaren tevreden over de kwaliteit van de zorg voor ingesloten en in de eenheid Oost-Nederland, en meent dat deze professioneel wordt uitgevoerd. De commissie constateert dat de ingesloten steeds vaker naar de cellencomplexen in de politiebureau worden gebracht en dat er minder arrestanten tijdelijk in een ophoudkamer worden ingesloten.

De commissie heeft kritiek op de wijze waarop de politieorganisatie is ingesteld op de veiligheid van de ingesloten. Er worden onvoldoende ontruimingsoefeningen gehouden en de bedrijfsmatige borging laat te wensen over. Planvorming en oefening is vooral van belang voor de cellencomplexen, maar ook bij de ophoudkamers waar soms maar zelden arrestanten verblijven, moet de veiligheid van de arrestanten gewaarborgd zijn.

De commissie vraagt verder dringende aandacht voor de communicatiemiddelen in het gerechtsgebouw te Zwolle.

Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland

Bijlage: Overzicht bevindingen inspecties cellencomplexen politiebureaus

	HUISVESTING	VEILIGHEID ARRESTANTEN	VEILIGHEID VERZORGERS	BEJEGENING
Apeldoorn	Goed	Goed	Goed <i>Personeelsbezetting voldoende</i>	Goed
Arnhem	Goed	Voldoende/Goed <i>Het calamiteitenplan dient geactualiseerd en opnieuw te worden vastgesteld</i>	Goed	Goed <i>Aandacht voor uitdelen van de huisregels</i>
Borne	Goed	Goed	Goed	Goed
Deventer	Goed	Voldoende/Goed <i>Aandacht voor aangeven vluchtroute en inzoommogelijkheden camera</i>	Goed <i>Aandacht voor dienstplanning</i>	Goed <i>Aandacht voor bewaren medicijnen</i>
Doetinchem	Goed	Voldoende/Goed <i>Aandacht voor BHV-kast</i>	Goed	Goed
Ede	Goed	Voldoende/Goed <i>Calamiteitenplan is gedateerd</i>	Goed	Goed
Nijmegen	Goed	Goed	Goed <i>Aandacht voor dienstoverdracht Aandacht voor GGZ-klanten</i>	Goed <i>Aandacht voor bewaren medicijnen</i>
Tiel	Goed	Goed	Goed <i>Aandacht voor GGZ-klanten</i>	Goed
Zwolle	Geen inspectie uitgevoerd			